

Na cizí účet co hrdlo ráčí

Problematika článku 13 (později 17) evropské směrnice o autorském právu, kterou Evropský parlament schválil letos 26. března, rezonovala napříč společností. Troufnu si tvrdit, že málokdo věděl, o čem článek 13 je, ale každý se zaslíbeně zapojoval do diskuse a činil přesvědčivé závěry.

Velkou sílu a schopnost masivně manipulovat veřejným míněním prokázaly dva giganty, Google a Facebook. Prostřednictvím svých kanálů systematicky šířily dezinformace strašící občany EU koncem svobody internetu, cenzurou a zavíráním jejich uživatelských účtů. A právě tento fakt by obrátce svobod a demokracie neměl nechávat v klidu spát. Co bylo skutečně ve hře? Nic menšího než větší odpovědnost těchto gigantů za autorsky chráněný obsah, se kterým dlouhá léta úspěšně obchodují, ale samotným autorům za jejich díla zaplatí pouze zlomek ze svých miliardových příjmů z reklam. A platit se jim samozřejmě nechce.

Užitečného idiota v této kampani sehrávaly i různé neziskovky. Strašilo se např. uzavřením Wikipedie, která na den zavřela svoji službu, byť směrnice výslovně hovoří o výjimce pro takové platformy. Ani nepřekvapí, že se tohoto tématu chytili Piráti. Strašili občany tím, že směrnice přinese šmírování internetu, aby za pár týdnů v Praze představili geniální záměr, jak realizovat svůj program bytové politiky založený na šmírování bytů. Ona je to celkově zajímavá partička novodobých komunistů, která často nabízí velmi jednoduchá řešení. Takto se třeba vyjádřil poslanec Ferjenčík k rozpočtu EU: „Chceme platit méně, dostávat víc a utrácet, jak chceme my. Mezinárodní politika je jednodušší, než si myslíte.“ Jak výstižné pro Piráty, vždyť z cizího krev neteče.

Mě osobně překvapilo hlasování českých politiků v Evropském parlamentu. Pouze 2 (Michaela Šojdřová a Pavel Svoboda) z 21 (tj. ani ne 10 %) českých europoslanců hlasovali proti gigantům jako Google a Facebook, aby hájili evropskou, potažmo českou kulturu. Hůře hlasovali už jen

europoslanci z Lucemburska a Kypru. Jen pro srovnání, např. 8 ze 13 (tj. přes 60 %) slovenských europoslanců se postavilo za práva autorů a umělců.

Nepřekvapí, že proti autorům a umělcům hlasovali komunističtí europoslanci. Člověka však zamrazí, že se na stejnou stranu barikády postavili europoslanci Zahradil, Tošenovský, Pospíšil a další. Tedy ti, kteří se prezentují pravicovou politikou a hodnotami, jako je ochrana vlastnictví a drobných živnostníků. ODS i TOP 09 zřejmě nepovažují umělecké profese za důležité „podnikatelské prostředí“. Přitom kultura přináší do jednotlivých regionů velké množství pracovních příležitostí a také financí.

V programu TOP 09 se píše, že „kultura je celospolečenskou prioritou a nelze o ní pouze hovořit, ale musíme být schopni ji podpořit dostatečnými prostředky“. Namísto slibů o více penězích pro kulturu ze státního rozpočtu by pro začátek stačilo vytvoření férového právního prostředí na internetu.

Směrnici, včetně demonizovaného článku 13 (resp. 17), nakonec Evropský parlament schválil. A následující den, pro některé možná překvapivě, opět vyšlo kybernetické slunce a internet funguje dál. Jistě, změny se nebudou konat tak rychle, ale žádné drama to nebude. Když se tak ohlédnou za tou hysterií a masivní dezinformační kampaní na sociálních sítích organizovanou Googlem a Facebookem, schválení směrnice nepovažují ani tak za vítězství práva na straně autorů a umělců, ale vnímám jej spíše jako důležité psychologické vítězství demokracie a svobody. Škoda jen, že s tak mizivě nízkou podporou českých europoslanců.

Krásné jaro provoněné slunečními paprsky a tvůrčí inspirací vám přeje
Roman Strejček